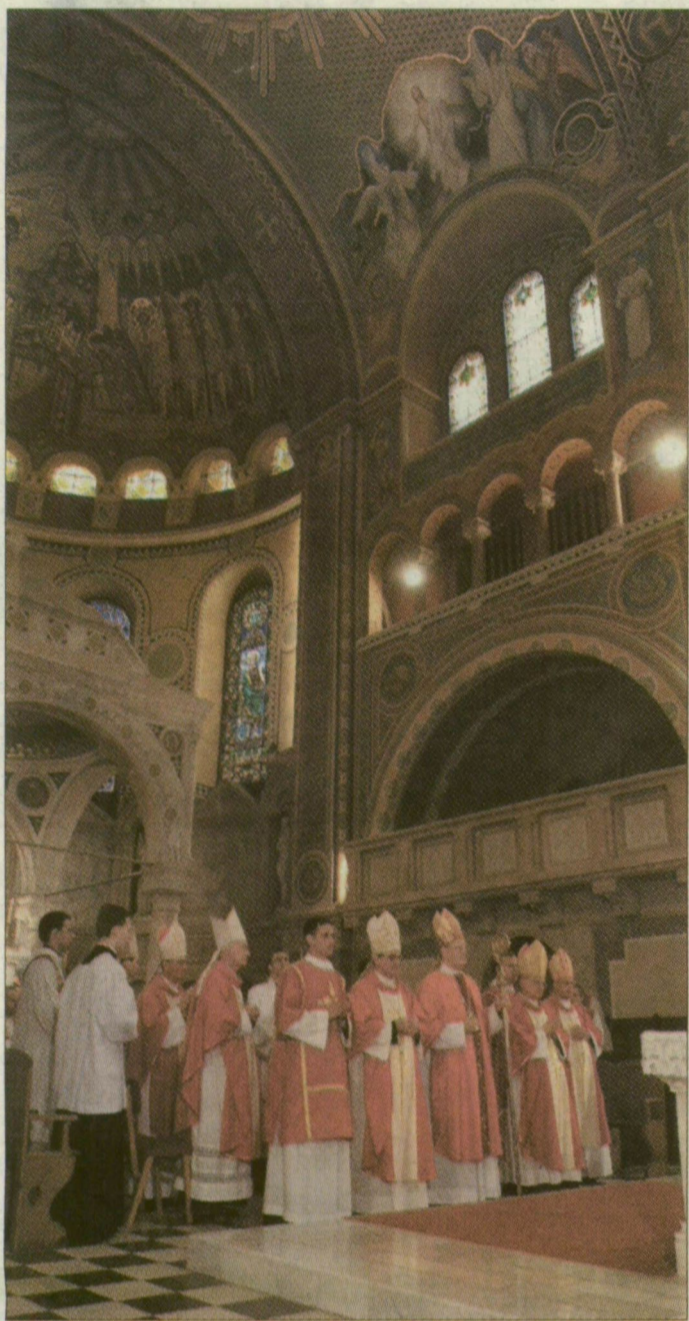

A szegediek összefogásával, „tégláról téglára” épült fel a város székesegyháza

Hetvenöt éve szentelték fel a dómot

Ünnepi mise a dómban

Fotó: Karnok Csaba

A szegedi fogadalmi templom felszentelésének hetvenötödik évfordulóját ünnepli a város. Az ország egyetlen, XX. században épült katedrális a világon csaknem egyedülálló szépségű neoromán templom, amelynek felépítését Szeged népe saját ügyének tartotta. A dómmal együtt az egykori Templom tér is egységes épületkompozíciót kapott.

Szeged szimbóluma a kettős tornyú, dóm rangra emelt, Magyarok Nagyszövetségéről elnevezett fogadalmi templom. A különleges hangulatot árasztó neoromán alkotás idén hetvenöt esztendő, 1930. október 24-én szentelte fel moóri Glattfelder Gyula csanádi püspök. Története kalandos, hiszen megépítéséhez le kellett bontani egy, a helyén álló katolikus templomot, amelyet az elmúlt évszázadok súlyosan megrongáltak. Az egész város összefogott egy új, monumentális püspöki székesegyház megépítéséért. Ám, a tervnek ellenzői is akadtak...

Itt állott a Dömötör-templom

1883-ban Tisza Lajos, a város újjáépítésével megbízott királyi biztos véglegesen elrendelte, hogy a székesegyházat a belvárosi Dömötör-templom helyén állítsák fel. A plébánia vezetője, Varga apát azonban egy kört szervezett, hogy megakadályozza a középkori eredetű, egyébként a barokk külső jegyeket viselő épület bontását, az új katedrálisat a Dugonics térré javasolták volna. Indokuk: Szeged egyik legősibb épülete került veszélybe a bontással.

Csak az 1990-es években derült ki, hogy valóban milyen régi is a Dömötör-templom, hiszen

egykor, gótikus tornyát annak a falában találták meg, építészeti stílusjegyeit pedig a XIII. századra datálták – ez, az egykor északi torony épen is maradt, ma is a Dóm téren áll. Az ősi templom legnagyobb része egyébként 1444-ben, egy nagy földrengésben elpusztult, majd utóda a török betörések, 1543-ban leégett. Ezután barokk templomként épült újra, ám Varga apát halálával és az új polgármester, Lázár György javaslatára mégis a bontás mellett döntöttek – helyet adva az új székesegyháznak.

Épületbe álmódott fogadalom

A szegediek, mindenképp az „egyházfenntartó kegyuraság képviselő-testülete” a várost csaknem teljesen elpusztító, 1879-es nagy árvíz levonulását, és az építések megkezdését követően, 1880. november 28-án ünnepélyes fogadalmat tett, hogy az újjáépítés emlékére monumentális templomot emelnek. A XIX. század végén is elképesztően nagy költséget igényelt egy templom építése. Az anyagiak előteremtésére jött létre a Szent Erzsébet Egylet a királyné védnöksége alatt, Dáni Ferenc főispán és Kremminger Antal plébános vezetésével.

Megalakult a Fogadalmi Templomépítő Bizottság is, amely 1902-ben pályázatot írt ki a tervekre, majd 1909-ben Schulek Frigyeszt bízták meg az épület megtervezésével és felépítésével. Anyagi okokból némileg kisebbre formálták az idős mester elképzelését, erre ő nem vállalta tovább a művezetést, és Foerk Ernót kérték fel a részlettervek elkészítésére és a munkálatok műszaki vezetésére. Az ünnepélyes alapkö-

letételre 1914. június 21-én került sor, a munka megkezdődött, de az I. világháború félbeszakította az építkezést. Csupán 1923-ban folytatódhatott a munka, közadakozásból, tégláról téglára épülhetett tovább a templom. A kupola 1924. augusztus 30-ra készült el, a Tisza felőli tornyot 1925-ben, a város felőlit egy esztendővel később adhatták át.

A belső építkezést jelentősen visszavetette a gazdasági világválság, ám a püspökség alapításának 900. évfordulójának közelédtételével sürgetni kellett a munkálatokat, így 1930-ra átadható állapotba került a székesegyház. Ennek az esztendőnek a júniusában Glattfelder Gyula püspök vezetésével küldöttség indult Muránba, amelynek célja az volt, hogy Szegedre hozzák Szent Gellért püspök földi maradványait, ereklyéit. Október 24-én ötnapos ünnepsorozat kezdődött, amelynek fénypontjaként felszentelték a fogadalmi templomot.

Nem csupán templom, térkompozíció

A dóm építésének megkezdését követően felmerült a gondolat, hogy a templom körül egy egységes kompozíciójú épületegyüttest alakítsanak ki. A kiírt pályázaton Rerrich Béla tervei bizonyultak a legalkalmasabbnak, a Dömötör-torony megmentése és restaurációja is a mérnök nevéhez köthető. Az épületsor skandináv ihletésű, burkolásukra, pedig az akkoriban újdonságnak számító, mázas klinkertéglát választották ki. Ezzel egy építészeti kompozícióba került a püspöki rezidencia, az azzal összeköttetésben álló hittudomá-

nyi főiskola, a szeminárium és az egyházmegyei kincstár, míg a déli és a keleti oldal épületeibe az építkezés alatt Szegedre költöző kolozsvári egyetem kutatóintézetei költözhetnek be. A kivitelezés költsége meghaladta a négy-millió pengőt.

A város nevezetességei közé sorolható a Templomról immár Dómra átnevezett tér árkádrendszere, hiszen a Rerrich-épületek boltívei alatt a város és az ország nevezetes személyeit ábrázoló szoborportrék, domborművek lelhetők végre otthonon – sajátos hangulatot kölcsönözve ezzel a belváros szívének.

Méltán Szeged büszkesége

A Magyarok Nagyszövetségé-nyoma-templom búcsúját október 8-án üli, felszentelésétől számítva ezeket vonzottak az egyházi ünnepek a mozaikos burkolatú térre. Ez az egyházmegye legmagasabb temploma, tornyai 81 méterre magasodnak a földszinti padozattól számítva – mindkettő „túlélte” a második világháború utolsó hónapjainak aknátámadásait, a szilánkok hasította sebek máig láthatóak a tornyok helyiségeiben. A Tisza felőli „rejti” egyébként hazánk második legnagyobb, 86 mázsás harangját. A város felőli toronyban található a Lélekarhang, a Szent Teréz-, a Magyarok Nagyszövetség- és a Szent Imre-harang is.

Méreteit tekintve is igazi katedrális tisztelhet a dómban minden látogatója: a templom külső hossza 81, legnagyobb szélessége 51 méter, a karzaton áll Európa egyik legnagyobb templomi orgonája.

ILLYÉS SZABOLCS

TEPLOMTÉRI SOKADALOM

október 22-én, szombaton 10 órától a Dóm téren...

izelő a programból:

ESZEM-IZOM

malacpecsenye és óriás szülinapi torta várja majd az érdeklődőket

VÁSÁRTÉR

íjászat, lovaglás, kovácsbemutató, lovaskocsikázás, kézművesvásár, és kürtöskalács...
Mi kell még?

ÉLŐCSOCSÓ

ahol igazán elvállal, hogy ki a jó csapatjátékos
(5 fős csapatok jelentkezését várjuk a helyszínen)

CIRKUSZ

önismereti játékok
ahol mindenki kipróbálhatja, mennyire él benne a "Huszárvirtus"

+ 81,00 m

+ 46,00 m

TORONYNYITÁS

október 22-én, szombaton 10-17 óráig (300 Ft/fő, 6 éves kor alatt ingyenes)

19 órakor

GÖRÖGTŰN

EGÉSZSÉGSÁTOR

vérnyomás- és vércukorszintmérés, testtömegindex-számítás, szakmai tanácsadás

SZABADTÉRI ÉLŐ SAKK

14 órától élő sakkfigurákkal mérjük össze tudásunkat a két király: Mózes Ervin és Szalai István

UGRA-BUGRA

"gumi-szoba" az energiában bővelkedő ifjonckoknak

KŐFESTŐ

ahol kövekre lehet mandalát festeni

SZENTMISE

október 23-án, vasárnap 10 órakor Ünnepi Szentmise lesz a Dómban, melyet TERNYÁK CSABA érsek, a Vatikáni Papi Kongregáció titkára mutat be.

ÓRIÁSOK ÉS TÖRPÉK FÖLDJE

ahol gyerekek és felnőttek egyaránt részt vehetnek meseszövevényben és védőpajzsot készíthetnek mindennapijukhoz

REMETE

akivel beszélgethetünk mindenről, amiről érdemes

FONÓ

ahol sokféle kézműves és játékos foglalkozás várja a betérőket: óriás jenga, kocka-kép-kirakó, kavicsfestés, úvegfestés, terménykép készítés, óriás-színező, origami, aszfaltrajz, mézeskalács-diszítés

± 0,00 m